

**Gemeente
Amsterdam**

Natuurwaardenonderzoek bestemmingsplan Havenstraatterrein

**Ruimte en Duurzaamheid
A. Blokker
Juli 2017**

Inhoud

1. Samenvatting en conclusies	3
2. Inleiding.....	4
3. Wettelijke kaders.....	5
4. Inventarisatie en resultaten	7
5. Conclusie.....	13

1. Samenvatting en conclusies

Voor plangebied Havenstraatterrein is een bestemmingsplan opgesteld wat hoofdzakelijk voorziet in de sloop van de huidige aanwezige loodsen en bebouwing, verwijdering van groen en realisatie van woningbouw.

Voor het gehele bestemmingsplangebied is in 2013 een natuurwaardenonderzoek uitgevoerd om de status van het gebied te inventariseren en om vast te stellen welke beschermde plant- en diersoorten er voorkomen. In het voorjaar van 2015 is een aanvullende inventarisatie gedaan naar aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. De resultaten van deze onderzoek zijn weergegeven in het document 'Natuurwaardenonderzoek bestemmingsplan Havenstraatterrein' (Blokker, april 2015). In het najaar van 2016 en in het voorjaar van 2017 is een aanvullende inventarisatie gedaan naar de door de Wet Natuurbescherming beschermde (en voor het gebied relevante) soorten; vleermuizen en huismus. Onder de Wet Natuurbescherming beschermde planten, vissen, reptielen en amfibieën komen hier niet voor. De resultaten van 2016 en 2017 zijn opgenomen in het voorliggende rapport.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol van 2013 en 2017. Hierbij is gekeken naar aan- of afwezigheid van paarverblijven, kraamkolonies, zomerverblijven, winterverblijven en vliegroutes. De paar- en winterverblijven zijn in het najaar van 2016 geïnventariseerd. De kraamkolonies zijn in het voorjaar van 2017 geïnventariseerd. Vliegroutes zijn in beide periode bekeken.

- ❖ In het bestemmingsplangebied zijn geen van de hiervoor genoemde verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Het huismusonderzoek is uitgevoerd conform de Soortenstandaard Huismus (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014). Hierbij is twee keer gekeken tussen de periode eind april- half mei.

- ❖ In het bestemmingsplangebied zijn geen huismussen en nestlocaties hiervan waargenomen.

Verder komen beschermde soorten voor waarvoor een vrijstelling geldt. Het gaat onder andere om de egel en verschillende soorten muizen. Voor deze soorten is een meldingsplicht vrijgestelde soorten van toepassing. Overige beschermde zoogdieren, zoals kleine marterachtigen, worden hier vanwege ongeschiktheid van de biotoop niet verwacht.

Daarnaast bevindt het plangebied zich niet in de nabije omgeving van een Natura-2000 gebied, ligt het deels in de Hoofdgroenstructuur en ligt het niet in de Ecologische structuur van Amsterdam.

2. Inleiding

Het project

Voor plangebied Havenstraatterrein is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het bestemmingsplan voorziet voornamelijk in de sloop van de huidig aanwezige loodsen en bebouwing, verwijdering van groen en realisatie van woningbouw.

Dit natuurwaardenonderzoek is uitgevoerd om te kijken met welke door de Wet natuurbescherming beschermde gebieden en soorten rekening moet worden gehouden bij de uitvoering van de voorziene ontwikkelingen.

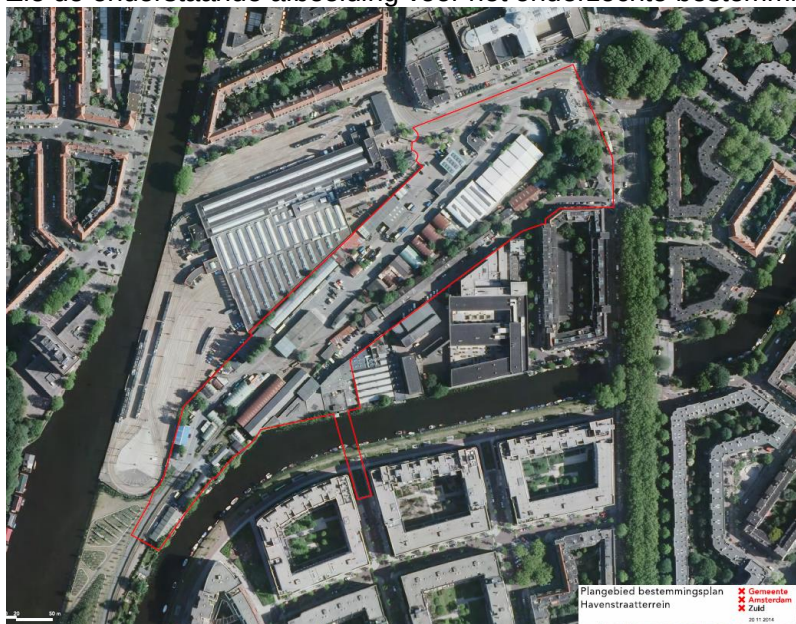
Werkwijze

Op 17 augustus en 20 september 2016 en 25 mei en 30 juni 2017 is een veldbezoek verricht voor vleermuisonderzoek door mw. A. Blokker (ecoloog gemeente Amsterdam, team Ruimte & Duurzaamheid) en dhr. D. van der Elsen (ecologisch adviseur Elsen Ecologie). Op 12 april en 14 mei 2017 is een veldbezoek verricht voor het huismusonderzoek door mw. A. Blokker.

Het bestemmingsplangebied

Het bestemmingsplangebied ligt in stadsdeel Zuid in de gemeente Amsterdam en wordt globaal begrensd door de Havenstraat, de Amstelveenseweg en de Karperstraat.

Zie de onderstaande afbeelding voor het onderzochte bestemmingsplangebied (rood omkaderd).

Bestemmingsplangebied Havenstraatterrein.

3. Wettelijke kaders

Wet natuurbescherming - Soortbescherming en Gedragscode	1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht geworden. Op grond van deze wet zijn vrijwel alle in het wild en van nature in Nederland voorkomende planten en dieren beschermd. De Wnb bevat verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen, inclusief essentiële vliegroutes en foerageergebied. Bij vrijwel alle ingrepen moet met door Wnb beschermde soorten rekening worden gehouden. De beschermde soorten zijn onderverdeeld in soorten van de <u>Habitatrichtlijn</u> , soorten van de <u>Vogelrichtlijn</u> en <u>Nationale soorten</u> . In Amsterdam is er sinds 2009 een gedragscode Flora- en faunawet voor het zorgvuldig handelen bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud. De gedragscode is van toepassing op alle plannen en projecten die in opdracht van of door de gemeente Amsterdam worden voorbereid en uitgevoerd. Met deze gedragscode is een ontheffingsaanvraag voor een aantal soorten niet nodig. Deze gedragscode is in ieder geval geldig tot 1 oktober 2017 of tot een aangepaste versie van de gedragscode is vastgesteld en goedgekeurd.
Wet natuurbescherming - Gebiedsbescherming Natura 2000-gebieden	Onder de Wet natuurbescherming zijn gebieden aangewezen die onderdeel uitmaken van de Europese ecologische hoofdstructuur, ook wel Natura 2000-gebieden genoemd. Indien een ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt in of in de nabijheid van een Natura 2000-gebied moet worden onderzocht of de ontwikkeling schade kan toebrengen aan het gebied. Indien het bestemmingsplan een Natura 2000-gebied schade toebrengt, dient er een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Een dergelijke vergunning wordt slechts verleend als er geen alternatief is én als het gaat om een dwingende reden van groot openbaar belang.
Beleidskaders	
Nationaal Natuurnetwerk (landelijk en provinciaal beleid)	Voor heel Nederland zijn natuurgebieden met verbindingzones vastgelegd. Dit wordt Nationaal Natuurnetwerk (NNN) genoemd en voorheen heette het de EHS. Het NNN is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. Het NNN moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. Na realisatie is de structuur uiteindelijk grensoverschrijdend, zodat diersoorten zich vrij kunnen bewegen en vermengen over Europa.
Rode lijstsoorten (landelijk beleid)	Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk in aantal achteruitgaan. Voor het Ministerie van EZ zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode-lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen.
Hoofdgroenstructuur (Amsterdams beleid)	In de structuurvisie van Amsterdam 2040 (vastgesteld in 2011) is de hoofdgroenstructuur opgenomen. Voor functiewijzigingen, die buiten de vastgelegde kaders vallen moet advies worden gevraagd aan de Technische Advies Commissie Hoofdgroenstructuur. Eventuele wijzigingen kunnen aan de Gemeenteraad worden voorgelegd.

Ecologische structuur (Amsterdams beleid)	Een uitwerking van de “Structuurvisie 2040” is een ecologische visie. Deze is in juli 2012 door de Gemeenteraad vastgesteld. De bijbehorende kaart laat de ecologische structuur zien, zoals die door (grondgebonden) dieren wordt gebruikt. In de structuur is een aantal knelpunten onderkend. De ambitie is om deze barrières voor dieren weg te nemen. Het uitgangspunt van het beleid is dat plannen niet mogen leiden tot verzwakking van de ecologische structuur die in deze visie staat omschreven, bijvoorbeeld doordat er extra barrières ontstaan.

Zorgplicht

De zorgplicht die in de Wnb is geïntroduceerd, ziet toe op zowel gebieds- als soortenbescherming. Hiermee biedt de zorgplichtbepaling bescherming aan Natura 2000-gebieden, dieren, planten en hun directe leefomgeving.

Het betreft bovendien niet alleen dieren en planten van soorten waarvoor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn specifieke beschermingsmaatregelen eisen, maar álle in het wild levende dieren en planten.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

1. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
2. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling wordt ook getoetst op het criterium:

1. de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat sprake is van ‘zorgvuldig handelen’.

Ontheffing kan voor een periode van vijf jaar worden aangevraagd.

Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden die betrekking hebben op mitigerende maatregelen of compensatie.

Gedragscode Amsterdam

Begin 2010 is de ‘Amsterdamse gedragscode’ goedgekeurd door het voormalige ministerie van LNV. De gedragscode is geldig vanaf 18 december 2009 tot en met 1 oktober 2017 of tot de nieuwe gedragscode is goedgekeurd en vastgesteld. In de gedragscode zijn voorzorgsmaatregelen beschreven die erop gericht zijn de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten die binnen haar gemeentegrenzen voorkomen, bij het uitvoeren van werkzaamheden te handhaven dan wel te versterken. De gedragscode kan worden toegepast bij bestendig beheer en onderhoud en bij ruimtelijke ingrepen. Dat wil zeggen dat de activiteiten bestaan uit de voortzetting van een praktijk die is gericht op behoud van de bestaande situatie.

4. Inventarisatie en resultaten

4.1 Soortbescherming

Vleermuizen

Vleermuizen zijn geïnventariseerd door middel van een zogenaamde batdetector. Ruimte en Duurzaamheid (R&D) werkt standaard met de Petterson D240x. Met deze batdetector kunnen de ultrasone geluiden die vleermuizen in vlucht gebruiken om te jagen en zich te oriënteren hoorbaar gemaakt worden voor het menselijk oor. Aan de hand van de klank en de frequentie kan men bepalen welke soort vleermuis het betreft en welk gedrag deze vertoont.

Hierbij is bijvoorbeeld gekeken naar de aanwezigheid van zomer-, kraam-, paar- en winterverblijven van vleermuizen in de boomholtes en in het toezichtershuisje van Holland Sport Boatcentre (HSB). Tevens is gekeken naar de aanwezigheid van essentiële vliegroutes en foerageergebied. Deze vleermuisonderzoeken zijn uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol van 2013 en 2017.

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden, op de volgende data in 2016 en 2017;

Datum	Temperatuur in °C	Windkracht Beaufort	Waarnemingen
17 augustus 2016, avond	19	2	Enkele overvliegende gewone dwergvleermuizen
20 september 2016, avond	18	3	Enkele overvliegende gewone dwergvleermuizen
25 mei 2017, ochtend	11	4	Enkele overvliegende gewone dwergvleermuizen
30 juni 2017, ochtend	12	3	Enkele overvliegende gewone dwergvleermuizen

Resultaten

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen.

Deze onderzoeksresultaten zijn drie jaar geldig.

Huismus en overige broedvogels

Uit het huismusonderzoek van 2017 is gebleken dat er geen huismussen broeden binnen het bestemmingsplangebied.

Overige, algemene broedvogels komen mogelijk wel voor (ekster, merel; zie rapport van 2015). Ontheffing voor deze algemene soorten wordt niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen. Let hierbij op dat de 'broedperiode' slechts een indicatie betreft. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat eksters in oktober broeden. Een controle, voorafgaand aan geplande uit te voeren werkzaamheden is daarom noodzakelijk.

Overige zoogdieren

Voor de grondgebonden zoogdieren bosmuis, huisspitsmuis en egel geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij is echter wel de zorgplicht en een meldingsplicht vrijgestelde soorten op de website van RUDNHN van toepassing.

Het is noodzakelijk dat er bij de grond, kap- en snoeiwerkzaamheden rekening wordt gehouden met de werkrichting en werkperiode;

- Werk bij voorkeur in één richting, zo wordt een vluchtmogelijkheid geboden aan de grondgebonden zoogdieren. Het kap- en snoeimateriaal kan worden opgehoopt aan de grens van het werkterrein, hierin vinden de zoogdieren een veilig onderkomen;
- Verwijder de aanwezige takkenrillen in de periode september-oktober.

De Gedragscode van Amsterdam kan hierbij worden toegepast.

Flora

In het bestemmingsplangebied zijn geen plantensoorten beschermd onder de Wet Natuurbescherming waargenomen en deze worden ook niet verwacht. Soorten van de Flora- en faunawet tabel 2 tijdens het onderzoek in 2013 niet waargenomen. De onderzoeksresultaten voor plantensoorten zijn vijf jaar geldig en soorten van tabel 2 worden daarom niet verwacht in het plangebied.

Amfibieën en vissen

Voor amfibieën is het gebied, vanwege de ongeschikte kades, ongeschikt.

In het plangebied zijn tijdens eerder onderzoek de volgende vissoorten waargenomen: zwartbekgrondel en blankvoorn. De voorkomende vissoorten in het plangebied betreffen algemene soorten. Wel is de wettelijke zorgplicht van toepassing. Bij de uitvoering van de werkzaamheden aan het water kan de Gedragscode van Amsterdam worden toegepast:

- Werkzaamheden aan de waterpartijen uitvoeren bij voorkeur in de periode september-november;
- Werkzaamheden uitvoeren in één richting en/of wegvangen van vissen.

Zorgplicht

Voor alle soorten, ook niet-beschermd, geldt de zorgplicht (zie pag. 6). Dat betekent dat door zorgvuldig te werken zoveel mogelijk schade aan diersoorten moet worden voorkomen.

Door het opstellen van een ecologisch werkprotocol, die door de aannemer wordt opgenomen in de planning en uitvoering, wordt aantoonbaar aan de zorgplicht voldaan. Het protocol dient door een deskundig ecooloog te worden opgesteld.

4.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Het projectgebied bevindt zich buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Het Ilperveld, Varkensland en Oostzanerveld is het dichtstbijzijnde gebied met de status Natura 2000-gebied en bevindt zich op ongeveer vijf kilometer afstand. Zie het onderstaande kaartje voor de locatie van dit Natura 2000-gebied.

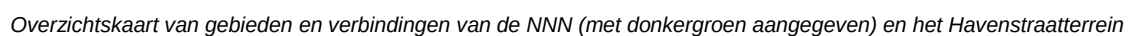

Bestemmingsplangebied Havenstraatterrein en dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (met donkergroen aangegeven)

Externe werking van de voorziene ontwikkelingen op dit Natura 2000-gebied is niet aannemelijk omdat de afstand hierop te groot is.

Omdat het projectgebied niet in de beschermde gebieden is gesitueerd en geen externe werking heeft, zijn geen verdere consequenties vanuit de Wet natuurbescherming.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen bekend als (Provinciaal) Ecologische Hoofdstructuur ((P)EHS), is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. Het NNN moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. De Provincie heeft de NNN-opgave verder uitgewerkt. Ontwikkelingen dienen te voldoen aan de hierover in de Provinciaal Ruimtelijke Verordening opgenomen regels. Het projectgebied bevindt zich niet in de NNN (zie hiervoor de onderstaande afbeelding).

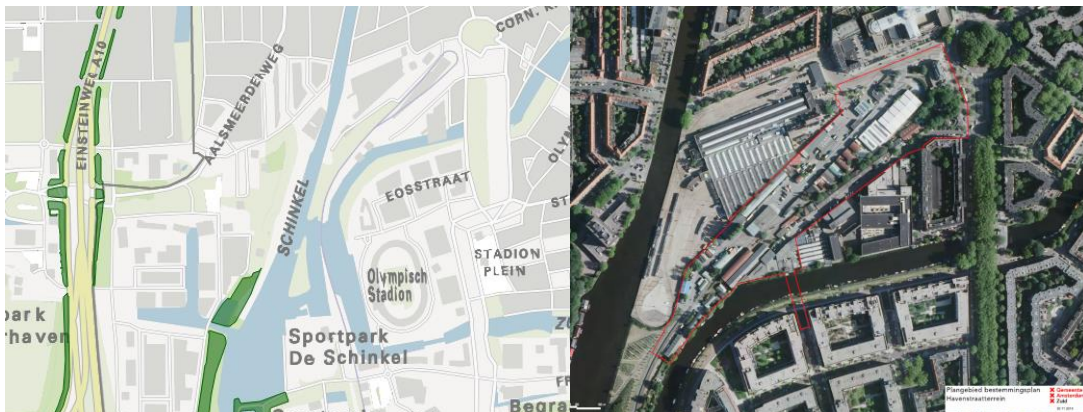

Hoofdgroenstructuur en Ecologische Structuur: gemeentelijk beleid

In de structuurvisie van de gemeente Amsterdam wordt een aantal groengebieden planologisch beschermd. Functiewijzigingen zijn mogelijk en moeten aan een toetsingscommissie en/of gemeenteraad worden voorgelegd. Het projectgebied bevindt zich deels in de Hoofdgroenstructuur (HGS) maar niet in de Ecologische Structuur (ES). Zie de onderstaande afbeeldingen voor de exacte locaties van de HGS en de ES.

Bestemmingsplangebied Havenstraatterrein en de Hoofdgroenstructuur (heldergroen) van Amsterdam

Bestemmingsplangebied Havenstraatterrein en de Ecologische structuur (donkergroen) van Amsterdam

Voor eventuele wijzigingen in de Hoofdgroenstructuur is een adviesaanvraag bij de Technisch Advies Commissie (TAC) Hoofdgroenstructuur noodzakelijk. Mogelijk zijn vervolgstappen van toepassing, zoals overleg met de TAC.

5. Conclusie

Soortbescherming

De geplande ruimtelijke ontwikkelingen voor bestemmingsplangebied Havenstraatterrein conflicteren niet met de Wet Natuurbescherming, mits rekening wordt gehouden met de zorgplicht en meldingsplicht voor de aanwezige grondgebonden zoogdieren en met de broedperiode van de aanwezige (algemene) broedvogels.

Door een ecologisch werkprotocol op te laten stellen en te gebruiken kan worden voldaan aan de zorgplicht.

Gebiedsbescherming

Het onderzoeksgebied bevindt zich op een ruime afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000- gebied, het ligt deels in de Hoofdgroenstructuur en het ligt niet in de Ecologische structuur van Amsterdam. Voor wijzigingen in de Hoofdgroenstructuur dient een adviesaanvraag te worden ingediend bij de Technisch Advies Commissie Hoofdgroenstructuur. Negatieve effecten op het Natura 2000-gebied en de NNN worden niet verwacht.